

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Samuelis De Cocceji, Henr. Fil. Sacræ Regiæ Majestatis
Borussicæ Magni Cancellarii, A Consiliis Sanctioribus
Status Et Rei Bellicæ, Ordinis Nigræ Aquilæ Equitis Etc.
Jus Civile Controversum Ubi ...**

Opus Ad Illustrationem Compendii Lauterbachiani ...

Cocceji, Samuel von

Lipsiæ, 1766

De Beneficio Inventarii.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9050

quod vitæ tribuitur, hæres est; posteriori casu, si Titium, cum *Sejus morietur*, instituit, est pro conditione; quia incertus est, an sit exstiterus: nam præmori Titius, eoque deficere conditio potest.

LIB. XXVIII. TIT. VIII.

DE JURE DELIBERANDI.

Qv. I. An (α) nemine urgente semper deliberare possit hæres; Et (β) quinam urgere possint?

RESP. Ad (α) Hæredem semper & in perpetuum deliberare posse, *Laut. pag. 498. verb. Quamdiu nemo urget &c.* tum, quia est res meræ facultatis, cui nunquam præscribitur; tum quia ad id, ut quis lapsu temporis jure suo excludatur, requiritur contradictio partis adversæ, quæ cessat, si nemo sit, qui urget.

Obj. *L. 7. C. de Pet. haer.* ubi hæres post 30. annos excluditur ab hæreditatis petitione.

RESP. Verum hoc est, ubi tertius aliquis possidet hæreditatem, & hæredem negligentem a jure suo excludit: secus autem, si nemo hæreditatem possideat, tunc in infinitum hæres deliberare potest.

RESP. Ad (β) Urgere possunt (1) *creditores*, quo pertinent *legata-arii & fideicommissarii*, ad eum effectum, ut hæreditas habeatur pro adiuta, ipsisque ex bonis hæreditariis satisfiat. *L. f. §. p. C. de Jur. delib. si vero intra hoc spatium*
(2) *Hæredes legitimi & substituti* ad eum effectum, ut hæreditas pro repudiata habeatur, ipsique in locum hæredis deficientis succedant. *L. &c. 69. ff. de Acq. haer. Laut. h. t.*

DE BENEFICIO INVENTARII.

Qv. II. An jurata specificatio fit loco inventarii?

NEGATUR: Nam (1) in jure certa forma inventarii confectioni præscripta est: & huic negotio beneficia quædam indulta sunt, quæ ad alia negotia citra legis dispositionem extendi non possunt. Accedit (2) quod omnis fere fides, quæ tota ratio illorum beneficiorum est, in jurata specificatione cesset, utpote ubi non fit consignatio, quæ requiritur in confectione inventarii, *L. f. §. 2. C. de Cocc. J. C. P. II.*

Qq

Benef.

Benef. invent. nec ea præcise fit intra tres menses, uti inventarium, *d. L. f. §. 2.* neque in præsentia eorum, quorum interest, quod ad essentiam inventarii requiritur. *Nov. 1. c. 1. & c. 2. §. 1.* Penitus igitur securi possunt esse illi, quorum interest, confecto inventario; quia statim omnia defuncti bona consignantur, ac in præsentia eorum, quorum interest, postea specificè notantur, indeque omnis præsumtio fraudis cessat; quod secus est, ubi hæres non obsignatis bonis, nec citatis eis, quorum interest, bona hæreditaria post longum aliquando tempus notat.

IN STO, quod tamen fides juramento tribuenda sit.

RESP. Fides juratæ specificationi moribus quorundam locorum tribuitur ad eum effectum, ut vires hæreditatis inde cognoscantur, non vero, ut reliqua jura & privilegia inventarii ei tribuantur: nam beneficia illa legibus sub certo modo statuta sunt, quo non observato uti ratio eorum, ita & ipsa beneficia cessant.

Atque pro hac sententia militant *Dn. Par. in Hyp. Inst. L. 2. tit. 19. §. 7. Sand. L. 4. t. 12. def. 2. ibique alleg. Mev. p. 2. dec. 96.* Dissentit *Brunn. ad d. l. f. n. 24.* At aliud est Jure Saxonico, ubi plane inventario non opus est, sed sufficit, si vires hæreditatis jurato indicet, *dict. Hyp. §. 7. ibique Carpz. p. 3. c. 33. def. 18. & seq. Philipp. Uf. pr. Inst. L. 2. Ecl. 77.* ubi, id etiam in feudalibus obtinere, ait *n. 6. Conf. Laut. p. 500. pr.*

Qv. III. *An mater juratam teneatur edere specificationem suis liberis?*

RESP. Mater, de edenda jurata specificatione sollicitata, se ad id obligari non posse, putavit; (1) quia pater inde liberatur, adeoque & mater quoque; imprimis (2) quia utrobique eadem est ratio: ideo enim pater a juramento hoc liberatur, quia simile est juramento calumniæ & purgationis, quo hæres purgat præsumtionem doli in omissione inventarii commissi, quæ præsumtio nec in patrem, nec in matrem, *Brunn. ad ff. L. 16. ff. de Jurej. n. 8. Wesenb. Conf. 86. n. 4. & Conf. 191. n. fin.* utrique enim æqualis pietas & æqualis reverentia debetur. *L. 4. ff. de Cur. fur. L. 6. de in jus voc. Nov. 162. c. 3. in f.* Unde (3) plurimi Dd. ita sentiunt. *Rosa ad Moll. p. 2. Const. El. 11. n. 12. Fuchf. de Invent. c. 32. n. 2. Brunn. d. l. Finckelth. O. 76. n. 19. & 20. Berl. p. 2. c. 160. n. 44.*

At, his non obstantibus, mater condemnata fuit; (1) quia quilibet

libet immiscens se bonis defuncti, & hæreditatem propria autoritate occupans, confectioni inventarii se obstringit, *L. f. §. 10. C. de Jur. delib.* vel quæ J. Sax. ei successit, juratæ specificationi. *Const. El. Sax. p. 3. c. 33. §. Damit aber.* Hæc regula tantum patitur exceptionem in patre, *L. 6. §. 2. Et L. 8. §. 4. C. de bon. quæ lib.* non ergo in matre. Accedit (2) ratio differentiæ: ideo enim pater liberatur, quia vi patriæ potestatis usufructum habet, adeoque jus in re, indeque inventario opus non est; *dd. LL.* in matre autem cessat & patria potestas, & usufructus. Quin (3) mater se suspectam dicitur reddere, administrationem bonorum maritalium suscipiendo. *Surd. dec. 318. n. 7. Klock. Conf. 91. n. 17.* Quæ sententia (4) communior est, *Carps. L. 6. Resp. 69. Mev. p. 7. dec. 50. Et 137. Idem ad Jus Lubec. 2. c. 8. n. 78. H. Pist. O. 137. n. 2. Mart. proc. tit. 45. n. 108. Brunn. Conf. 58. n. 15. Pinell. de Bon. mat. L. 1. p. 2. n. 28. Bald. in L. 6. §. f. de bon. quæ lib. n. Alex. 3. O. 110. n. 3. Phil. in dec. XXI. O. 4.* ubi ea, quæ obstant, resolvuntur. *Stryk. Disput. de Remiss. invent.*

Atque ita in contradictorio bis judicatum in Curia Halberstadiensi, in causa tutoris Annen Magdalenen Schneidern, contra Rel. Schneiders (1) d. 15. Mart. 1708. (2) d. 28. Jun. ejusd. ann. item in causa Rel. Weisers, contra Casp. Reulen, & Rel. Weisers jun. d. 1. Sept. 1687. Neque obstant allegatæ ab initio rationes: nam quod primam & secundam attinet, jam dixi rationem differentiæ, & cur singulare sit in patre.

INSTO: Dispositio illa Juris Civilis loquitur de peculio adventitio ordinario, ut hæctenus quidem liberetur pater a confectione inventarii, non vero in aliis, in quibus tamen hodie liberatur: cum ergo in patre id hodie receptum sit, cur non in matre, cum in his eadem sit reverentiæ ratio?

RESP. (1) Cum praxis a Jure Civili quoad patrem recedat, strictissime illa mutatio intelligi, nec ad alios extendi debet. (2) Pater & potestatem, & prudentiam, & affectum habet, mater affectum quidem, non vero potestatem ac prudentiam. Atque hinc magis prospici debet liberis contra matrem, quam contra patrem.

Qv. IV. *An, confectio inventario, actiones inter defunctum Et hæredem salvas maneat?*

RESP. Actio, quam hæres contra defunctum habuit, omnino salva manet, nec confusione extinguitur, per text. expr. in *L. f. §. 9. ibi:*

Qq 2

Laut. pag.
500. verb.
(3) actio-
nes inter
Si Et.

Si vero *Et ipse aliquas contra defunctum habet actiones, non hæc confunduntur. C. de Jur. delib.* Effectus enim introducti beneficii inventarii est, ne hæres teneatur ultra vires hæreditatis, teneretur autem, si actio, quam contra defunctum habet, confunderetur: tunc enim hoc jus suum ultra vires hæreditatis creditoribus relinquere cogeretur. Conf. *Surd. dec. 310. Et dec. 92. Hering. de Fidej. c. 20. §. 16. n. 25. Zang. de Exc. p. 3. c. 7. n. 28.*

At quæri posset: an vice versa salvæ maneat actio, quas *defunctus contra hæredem habet?* Ego negativam veriorem puto: Vid. *tit. de acceptil. q. 5.* quis enim peteret debitum ab hærede, qui testatori creditori successit? omnino igitur tota actio, quæ defuncto contra hæredem competiit, stante quoque inventario cessat. Dissentit *Laut. p. 500. pr. Perez. C. h. n. 11.*

Notanter autem dixi, actionem, quæ inter *testatorem & hæredem* fuit, per confusionem esse exstinctam: quoties enim tertius jus ex ea obligatione agendi habet, salva manet actio contra hæredem: nam (1) ea est natura confusionis, ut saltem actionem inter testatorem & hæredem perimat, non vero tertio jus agendi, quod ei forte competit, auferat. *Disp. mea de Confus. obl. sect. 4. per tot.* At in præsentî casu competit creditoribus hæreditariis jus compellendi hæredem, ut credita exigat, & ex massa hæreditatis ipsis satisfaciatur; certum enim (2) est, in hæreditate defuncti quoque esse ipsum hoc debitum hæredis, eoque hæreditatem defuncti fieri auctiorem, *L. 1. §. 18. Ad L. Falc. L. 41. §. 2. de Evid.* hoc igitur jus creditores contra hæredem, qui intra vires hæreditatis etiam confecto inventario tenetur, persequi, & quicquid in hæreditate est, vindicare possunt. Sane (3) latissima aperiretur fenestra fraudibus, si testator instituyendo debitores suos hæredes reliquorum suorum creditorum jura intervertere posset, sic v. g. *testator*, qui debet *Sejo* 2000. & cui vicissim a *Cajo* debentur 2000. (quæ totum *testatoris* patrimonium efficiunt); posita confusione hunc *Cajum* hæredem instituyendo, revera excluderet *Sejum* a suo jure. Inanis enim foret actio contra *testatorem*, qui præter debitum, quo *Cajus* ei obligatur, nihil in bonis habet, inanis quoque foret contra hæredem *Cajum*; quia debitum *Caji* ex sententia supposita per confusionem est sublatum. Cum ergo (4) *hæres* hic certet de mero lucro captando, *Sejus* autem de damno vitando; merito asserimus, rationem Juris non pati, damno afficere

afficere ereditorem, uti id diferte in fimili casu ita traditur in *L. 3. pr. de Separat.* cujus textus sensum exposui in *Disp. de Confus. obl. §. 46.*

Qv. V. *An haeres, non confectio inventario, amittat quartam Trebellianicam?*

Autor inter beneficia confecti inventarii ponit, ut deducere hæres Trebellianicam possit, quasi eo omisso non possit, quod falsum. Sane hæres hanc nunquam perdit, etsi omittat inventarium, sed solam Falcidiam. *L. f. §. 4. seq. C. h.* Etenim (1) tollitur Falcidia in pœnam, quod hæres aspernatus est beneficium, quo liberatur ab onere æris alieni; at id non potest aspernatus videri, cum hæreditatem restituit; quia tunc æs alienum simul transit, quod in legatis solus præstat. (2) Propter legata, quibus Falcidia detrahatur, & æs alienum, quod hæredi incumbit, necessaria est deliberatio: hac ergo usus, indeque hæreditatem pure adisse videtur, cum beneficium inventarii negligit, indeque uno beneficio, jure nimirum deliberandi, electo, variare non potest, nec alterum eligere; non ergo ei succurritur, ut quartam Falcidiam detrahere possit. At fecus in Trebellianica; quia æs alienum potest transire totum. (3) Cum pœna saltem in Falcidia statuta sit, ea constitutio tanquam correctoria & pœnalis stricte intelligenda, nec ad Trebellianicam extendi potest. Idque (4) ita statuunt *Brunn. ad L. f. C. h. n. 66. Cassian. d. 3. tit. de testam. Perez. C. h. Grass. §. Legitima. q. 45. n. 1.* In Camera imperiali eam sententiam observari, ait *Gail. L. 2. O. 138. n. 13. Mynf. Cent. 3. O. 60. Neof. dec. Holl. d. 3. inf.* ubi tanquam pro communione decisum dicitur. Eandem sequitur Rota Romana. *Fach. L. 4. c. 38.*

Qv. VI. *An testator possit remittere inventarii confectioem?*

Videtur neganda quæstio; quia nemo in testamento suo cavere potest, ne leges in illo locum habeant, *L. 5. ff. de Legat. 1. inventarii* autem confectio legibus est injuncta. *L. f. C. de Jur. delib.*

RESP. Imo non injuncta, sed defuncto ac hæredi beneficii loco concessa est, *N. 1. c. 1. d. L. f.* indeque suo juri renunciare alter remittendo, alter omittendo, potest. Vid. late *Stryk. de Remiss. invent. c. 3. §. 6.*

Qq 3

Exc.

Ex c. Si in præjudicium tertii, qui causam lucrativam a defuncto non habet, id fieret. *Hillig. Don. En. L. 7. c. 3. lit. h. in not.* Unde valet illa remissio in præjudicium legatariorum & fideicommissariorum, *Strauch. Dissert. 9. §. 45. Stryck. d. l. c. 3. n. 12. cohæredum &c. ibid. n. 17. non vero in præjudicium creditorum. ibid. n. 14.*

Remisso autem ita inventario, non amittitur quarta Falcidia; neque enim puniri potest, dum jure suo utitur. *ibid. c. 41. n. 10.* At omnino confunduntur actiones, & hæres ad omnes alienum tenetur, etsi dissentiat *Stryck. d. c. 4. n. 11.* Nam remisso inventario res redit ad jus vetus, ubi confundebantur actiones adita hæreditate. Et cum leges inventario hoc beneficium tribuant, ut eo confecto salvæ manerent actiones, certum est, omisso inventario, beneficium ei cohærens quoque cessare. Nec remissio testatoris hic aliquid operatur, utpote quæ pœnam quidem impedit, & ne Falcidiam perdat, efficit, non vero reliqua privilegia inventarii tribuit. Quin. cum testator arbitrio hæredis confectionem inventarii relinquat, hoc ipso quoque beneficia inventarii in ejus arbitrium conferre videtur, quæ proinde vel conficiendo inventarium, acquirere, vel non conficiendo respuere potest.

LIB. XXIX. TIT. I.

DE TESTAMENTO MILITIS.

Qv. I. *An privilegium militis extendatur etiam ad Doctores?*

NEGATUR: Quia tota privilegii ratio cessat, cum non sint in expeditione constituti.

OBJ. (1) *L. 14. C. de Adv. div. judiciorum.* ubi advocati militare dicuntur.

RESP. Milites sunt, sed non tales, qui semper signis intenti esse debent, quæ vera ratio privilegii est.

OBJ. (2) Quod Doctores in majori dignitate sint constituti, quam milites.

RESP. Hoc privilegium non datur propter dignitatem, sed propter imperitiam.

OBJ. (2) Etiam Doctores habere peculium quasi castrense.

RESP.

